

УДК 655.533:7.038.17«1919/1939»
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/91-1-19>

Анжела ГОМЗЯК,
orcid.org/0000-0003-3321-2336
аспірант, асистент кафедри візуального дизайну і мистецтва
Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) anzhela.m.homziak@lpnu.ua

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ В СТИЛІ АР ДЕКО: АНАЛІЗ ГРАФІКИ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ЛЬВОВА, ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА США (1919–1939)

Стаття присвячена порівняльному аналізу графіки українських періодичних видань Львова 1919–1939 років та графіки кращих закордонних зразків періодичних видань Західної Європи та США цього періоду. Метою дослідження є виявлення характерних рис, формотворчих особливостей та відмінностей у трактуванні жіночих образів в стилістиці ар деко.

Дослідження є спробою виявлення впливу стилю ар деко на графіку Львова, а також виявлення характерних рис національної специфіки образотворення в структурі українських періодичних видань Львова 1919–1939 років.

В роботі представлено огляд сучасних досліджень, що висвітлюють соціокультурні та етично-духовні чинники, які мали вплив на формування графічного образу української жінки у Львові. Також в дослідженні проведено мистецтвознавчий аналіз композиційних структур обкладинок українських періодичних видань.

На рівні художньо-композиційного аналізу обкладинок журналів з'ясовано, що засоби композиційної побудови підпорядковуються загальним мистецьким принципам, а провідними в образотворенні були принципи стилізації та типізації.

У результатах дослідження з'ясовано, що в оформленні обкладинок, рекламних чи внутрішньосторінкових ілюстрацій, разом з авторською стилістикою, графіка підтримувала загальні тенденції, характерні для стилістики ар деко. Встановлено, що графіка львівських періодичних видань цього часу тяжіла до відтворення реалістичних пропорцій фігури, що відрізняло її від закордонних аналогів, де переважали більш ідеалізовані та гіперболізовані форми жіночих образів.

У висновках підкреслено, що закордонні видання часто виглядали ефектніше завдяки кольоровим акцентам, а українська графіка досягала графічної виразності за рахунок контрастів темної плями та плавної лінії, ритмізації, орнаментики та інших способів досягнення графічної виразності форми, часто не маючи можливості оперувати кольором.

Результати дослідження можуть бути корисними для фахівців у галузі мистецтвознавства, історії культури, дизайну, а також усіх, хто цікавиться питаннями формування української візуальної культури початку ХХ століття.

Ключові слова: періодичні видання, жіночий образ, ар деко, графіка, композиційний аналіз, образотворче мистецтво, художнє формотворення, візуальне мистецтво.

Anzhela HOMZIAK,
orcid.org/0000-0003-3321-2336
Graduate student, Assistant at the Department of Visual Design and Art
Institute of Architecture and Design of Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine) anzhela.m.homziak@lpnu.ua

FEMALE FIGURES IN THE ART DECO STYLE: AN ANALYSIS OF GRAPHIC ART IN PERIODICALS FROM LVIV, WESTERN EUROPE, AND THE USA (1919–1939)

This article is devoted to a comparative analysis of the graphics of Ukrainian periodicals published in Lviv between 1919 and 1939 and the graphic art of leading foreign examples from periodicals in Western Europe and the United States of the same era. The aim of the study is to identify the characteristic features, formal principles, and distinctions in the visual representation or artistic rendering of female imagery within the stylistic framework of Art Deco.

The research represents an attempt to trace the influence of Art Deco on the graphic art of Lviv, as well as to identify features of national specificity in visual representation within the structure of Ukrainian periodicals of that period. The article includes a review of contemporary studies that highlight the sociocultural and ethical-spiritual factors influencing the formation of the graphic image of the Ukrainian woman in Lviv.

The study also offers an art historical analysis of the compositional structures of magazine covers from Ukrainian periodicals. At the level of visual and compositional analysis, it is revealed that the principles of composition followed general artistic conventions, while stylization and typification were the dominant principles in visual representation.

The findings show that in the design of covers, advertisements, and in-page illustrations, the graphic art – alongside individual artistic styles – adhered to the general tendencies characteristic of the Art Deco aesthetic.

It was found that the graphics of Lviv periodicals tended toward reproducing realistic proportions of the human figure, which distinguished them from foreign counterparts where more idealized and exaggerated forms of the female figures prevailed.

The conclusion highlights that foreign publications often appeared more visually striking due to the use of color accents, while Ukrainian graphic art achieved visual expressiveness through contrasts of dark mass and flowing line, rhythm, ornamentation, and other means of enhancing form – often in the absence of access to full-color printing.

The results of this research may be of value to specialists in art history, cultural history, and design, as well as to anyone interested in the development of Ukrainian visual culture in the XX century.

Key words: Lviv periodicals, female figures, Art Deco, graphics, compositional analysis, fine arts, art forming, visual arts.

Постановка проблеми. На сьогодні в науковому доробку України та зарубіжжя не виявлено комплексного дослідження, у якому здійснено порівняльний аналіз графіки українських періодичних видань Львова та закордонних зразків.

Порівняльна характеристика композиційних прийомів та способів трактування жіночого образу в графіці провідних світових зразків та українських періодичних видань Львова міжвоєнного періоду дасть змогу по-новому осмислити ар деко у Львові, як явище, що формувалося на перетині європейських тенденцій та місцевих культурних кодів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою для написання статті стали наукові дослідження, присвячені вивченню української культури в Галичині, а також композиційним принципам дизайну поліграфічної продукції та зокрема української періодики Львова початку ХХ століття.

Дослідження Мар'яна Бесаги ґрунтовно розкриває суспільно-політичні чинники розвитку української культури в Галичині. Автор зазначає, що всупереч польській програмі, українці мали змогу здобувати освіту в європейських навчальних закладах, що в свою чергу активізувало процес розвитку європейської культури на наших теренах. «Тогочасні європейські мистецькі явища поширювались і трансформувались, розкриваючи характер епохи у Галичині, набуваючи тут нових форм» (Бесага, 2020: 38).

На думку Д. Воробкало періодичні видання Львова сприяли поширенню ідей та тенденцій характерних для західноєвропейського мистецтва. З іншого боку, видавнича діяльність виступала важливим засобом вираження національної ідентичності українського народу, який перебував в умовах бездержавності, та політичного підпорядкування в межах Польської держави, а також сприяла інтеграції українського мистецтва у культурний простір Західної Європи (Воробкало, 2016).

Цитуючи європейських дослідників стилю ар деко Г. Коман підкреслює, що даний стиль «формувався вже на початку ХХ ст., а виставка в Парижі 1925 р. лише підсумувала його досягнення та вияви. Проте, мистецтвознавчий аналіз мистецького доробку галицьких митців 20–30-х рр. ХХ ст.

свідчить про те, що цей стиль також знайшов своє відображення у мистецтві краю» (Коман, 2024: 3).

Роман Яців у своїй статті підкреслює, що «транснаціональна естетика Ар Деко знайшла розуміння в українських практиків мистецтва» (Яців, 2008: 182).

Дослідниці жіночої преси Цимбалюк О. К. та Маковецька Н. І. у статті Становлення і розвиток журналів мод в Західній Україні (2-ї пол. ХІХ – 1-ї третини ХХ ст.) роблять наступні висновки стосовно цього питання: жіноча періодика Галичини 2-ї пол. ХХ ст. – 1-ї третини ХХ ст. стала дуже цікавим явищем в історії української культури, вона посприяла інтелектуальному й загальнокультурному росту жінки, її емансипації в руслі феміністичних західноєвропейських рухів» (Цимбалюк, Маковецька, 2011: 58).

У дослідженнях культурологічних та зокрема мистецьких процесів Львова Роман Яців дуже чітко і влучно характеризує особливості українського ар деко, як такі, що «мають переважаючу етнокультурну сутність», а тяжіння до «транснаціональної естетики Ар Деко», як таке, що сприяло «включенню українського національного досвіду в загальноєвропейський» (Яців, 2008: 178).

Науковиця К. Диса в роботі «Іконографічний/іконологічний метод інтерпретації візуальних джерел у курсі «Історія повсякденного життя у ранньомодерній Європі» зазначає: «Візуальні об'єкти – це не просто ілюстрація, вони часто є своєрідним інструментом для конструювання, підкреслення і закріплення образу соціальної та інших відмінностей, які не є природними. Тому варто підходити до зображень, озброївшись певною соціальною критикою. Найкращим прикладом такого підходу є дослідження феміністичної та постколоніальної тематики» (Диса, 2020: 58).

Згідно з дослідженням Gillian Rose візуальні образи (в даному контексті можемо розглядати такі образи, що втілені на поліграфічній продукції) піддаються різним впливам, які в свою чергу залежні від соціальних умов та чинників. Ефект образу залежить від певного способу сприйняття, але такий ефект завжди вбудований у конкретні культурні практики. Сприйняття зображення завжди відбувається в певному соціальному кон-

тексті, який опосередковує вплив зображення на глядача (Rose, 2001: 15).

Проаналізувавши літературу, що розкриває суспільно-політичні та соціальні чинники розвитку української культури в Галичині, ідеї та тенденції мистецтва Європи, можна спробувати розкрити ідейний зміст та його вплив на способи образотворення жінки в графіці періодичних видань Львова міжвоєнного періоду.

Метою роботи є вияв та узагальнення композиційно-образних особливостей, засобів та способів трактування жіночого образу в графіці періодичних видань Львова та закордонних зразках. **Методологія** дослідження представлена загальнонауковими та спеціальними методами. При вивченні літератури та емпіричного матеріалу базовими стали: типологічний та порівняльний метод, а також методи синтезу. Для виявлення образних та композиційних характеристик використано метод композиційного аналізу, візуально-графічний, іконологічний, описовий та порівняльний методи.

Наукова новизна полягає у виявленні специфічних композиційно-образних засобів, які формували жіночий образ у графіці українських періодичних видань Львова міжвоєнного періоду, з урахуванням контексту європейських мистецьких тенденцій та локальної культурної ідентичності.

Основна частина. Стиль ар деко прагнув зберегти та передати все найкраще, що втілювало досягнення технічного прогресу, весь спектр позитивних емоцій та радості від життя. У своїх творах митці ар деко, як правило, не тяжіли до використання грубих форм чи силуетів. Натомість вони ставили перед собою завдання передати момент, враження, відчуття невимушеності та радості у простих речах. Такий підхід становив основну філософію стилю ар деко – «святкове та спортивне ставлення до життя». Ці мотиви «враження» простежуються у туристичних плакатах, рекламній графіці в періодиці та інших візуальних носіях. Митці ар деко – у творчій традиції, започаткованій Жюлем Шере, Анрі Тулуз-Лотреком та іншими «батьками плаката», – остаточно утвердили плакат і графіку в періодиці, як ефективний рекламний засіб, що поєднує візуальний образ із чітким текстовим повідомленням, слоганом чи закликком, забезпечуючи композиційну єдність зображення та текстового блоку.

Українська культурна спадщина є дуже багатою та багатогранною, а митці які на той час працювали у Львові, як ніколи відчували і передали національне піднесення, акумулювали національну ідею у своїх творах.

Оскільки ар деко відкрився та утвердився у Франції, на території Західної Європи та США,

доцільним виглядає порівняльний аналіз, наприклад, обкладинки видань французьких, американських та графіки українських періодичних видань Львова.

У Львові ар деко найбільше проявив себе в дизайні поліграфічної продукції та періодичних виданнях, на сторінках яких зустрічаємо багато рекламних ілюстрацій, чи таких видань, що містили ілюстровані додатки, календарі.

Серед українських періодичних видань Львова виділявся щедрим ілюстративним супроводом журнал «Нова хата» (рис. 1–4), що робило його графічно найвиразнішим поміж значної кількості видань окресленого періоду.

Основні принципи оформлення та стилізації графіки цього журналу ґрунтуються на національній мистецькій традиції.

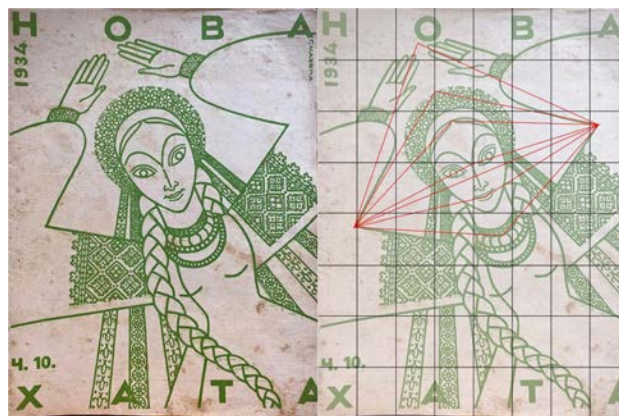

Рис. 1) 1) Обкладинка літературно-мистецького ілюстрованого журналу для жінок «Нова хата». Автор Галина Мазепа. Львів. 1934.

<https://ukrainky.com.ua/wp-content/uploads/2022/08/zhurnal-dlya-zhinok-nova-khata-14.jpg>

2) Аналітична композиційна схема автора (А. Гомз'як)

Майже кожна обкладинка журналу «Нова хата» оформлена з використанням образу людини, а найчастіше жіночого образу. Цікавою для дослідження є обкладинка авторства Галини Мазепа 1934 року (рис. 1). Зображальні елементи графіки цієї обкладинки такі як широко розкриті очі, поза що вказує на танець, спрямовують до розкриття ідеї жіночої краси та енергійності, творчості, через призму національної української традиції, ідею якої передано великою кількістю орнаментів та елементами святкового національного вбрання. Композиція обкладинки – відкрита, а всі композиційні прийоми і засоби спрямовані в одному напрямку – до погляду дівчини. Руки розміщені над головою, замикаючи умовний візуальний трикутник, який формують стрічки своїм напрямком розташування. Орнаментальні мотиви на рукавах

сорочки завдяки згущенню крапки і лінії урівноважують довкола себе лінійний жіночий силует.

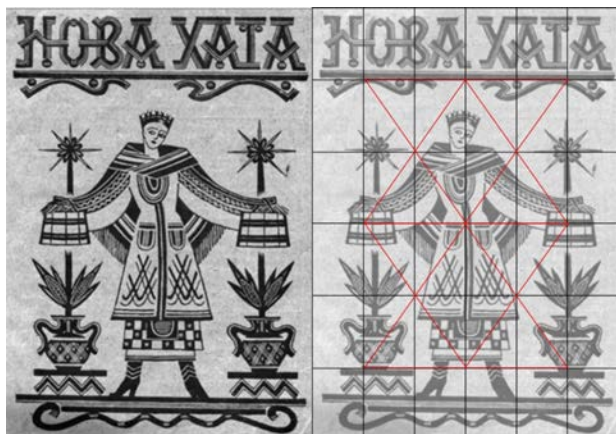

Рис. 2. 1) Обкладинка літературно-мистецького ілюстрованого журналу для жінок «Нова хата» 1925 https://esu.com.ua/images/article_images/N/tom00_1050.jpg
2) Аналітична композиційна схема автора (А. Гомзяк)

На протипагу динамічній композиції доцільно проаналізувати графіку обкладинки зі статичною симетричною побудовою (рис. 2). Аналогічно створено модульну сітку з модулем пропорційним формату обкладинки. Тож можна простежити чітку відповідність симетричної побудови відносно центральної вертикальної осі. Найважливіші елементи образу жінки вписано в рівнобедрені трикутники. Декоративні елементи назви журналу повторюють форму коромисла. Образ жінки-берегині в народному вбранні органічно сформований з характерних для стилістики ар деко ритмічних «зигзагів», гостроверхі біонічні форми вазонів, що символізують «дерево життя» вдало доповнюють композицію.

Рис. 3. 1) Обкладинка літературно-мистецького ілюстрованого журналу для жінок «Нова хата». Автор Микола Бутович. Львів. 1932. <https://archive.org/details/Nova-xata--1932--6/mode/2up?view=theater>
2) Автор Святослав Гординський. Львів. 1935. <https://amnesia.in.ua/images/tild3037-3539-4666-b666-353638386131--35--.jpg>
3) Автор невідомий Львів. 1937. <https://pin.it/2V7bLkpfv>

Порівнюючи три обкладинки журналу «Нова хата» за період 1932–1937 років (рис. 3), можна простежити характерні пропорції жіночого силуету, що не демонструють тенденції до надмірної стрункості. Графіка львівських періодичних видань цього часу загалом тяжіла до відтворення реалістичних пропорцій фігури, що відрізняло її від закордонних аналогів, де переважали більш ідеалізовані та гіперболізовані форми. Графіка закордонних зразків утримувала тенденції стилістики ар деко, з свідомим перебільшенням певних рис або елементів образу з метою створення виразнішого ідейного та емоційного ефекту, для привернення уваги.

На рис. 3.3 бачимо трактування модельних постатей у традиційному вбранні нареченої і заміжньої жінки. Графічні зображення передають скромний та стриманий жіночий образ, таким способом виражаючи специфіку української культурної ідентичності, Галицької зокрема.

Рис. 4. Графіка в журналі Нова хата. Львів. 1934. № 3, 1, 13–14. Зображення з ресурсу <https://archive.org/search?query=subject%3A%22%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0+%D1%85%D0%B0%D1%82%D0%B0%22>

Втім, в ілюстраціях модних образів вплив французьких журналів мод є помітнішим (рис. 4). Тут стилістика ар деко, з характерним видовженим силуетом, розкривається в повній мірі. Якщо простежити розвиток стилістики модних ілюстрацій, то в 1920-х роках, переважно, швидше за все, це були французькі кліше, а в 1930-х сформувались оригінальні твори з елементами української вишивки.

Жіноча та гендерна проблематика в історії Галичини другої половини XIX – початку XX століття проаналізована з особливою увагою до ролей жінки в тогочасному суспільстві. Іванна Черчович зазначає: «Говорячи про український контекст «патріотки», то її втіленням стала «національно свідомо русинка», котра схематично поєднувала ідеали високоморальної матері-дружини – господині та емансипованої, хоча винятково через наці-

ональний вибір, громадської діячки, а суспільні ролі жінок окреслювалися у категоріях захисниць: національних інтересів, цінностей та патріотизму» (Черчович, 2022: 15). Також слід підкреслити, що для українського суспільства, в умовах політичного тиску з боку інших держав, завжди важливим був фактор згуртованості та єднання.

Проаналізувавши графіку українських періодичних видань Львова, можна зробити висновок, що в оформленні рекламних чи внутрішньосторінкових ілюстрацій разом з авторською стилістикою графіка підтримувала загальні тенденції, характерні для стилістики ар деко. Це підтверджується тим, що стилістично тотожні графічні засоби (плавна лінія, силует-пляма, використання метричних повторів) зустрічаються в рекламних ілюстраціях Романа Чорнія, Едварда Козака, Омеляна Ліщинського, Якова Гніздовського, Святослава Гординського, Миколи Бутовича та інших нестановлених авторів.

Варто звернути увагу на висновок, поданий у дослідженні О. Мельник щодо композиційно-образної структури ілюстрації в українській дитячій книзі, де авторка наголошує, що «Умовою збереження самотності будь-якої культури та її подальшого розвитку є інтеграція її традиційних цінностей у сучасну глобальну культурно-мистецьку сферу» (Мельник, 2022: 86).

Розглянувши всесвітньо відомі журнали, такі як Vanity Fair, Vogue, Harper's Bazaar, Femina, а також проаналізувати жіночі образи представлені у виданнях La Femme chez elle (рис. 5), La Dona Catalana та інших, що висвітлюють не лише тематику високої моди, а й побуту, кулінарії, дизайну та домашнього декору, можна простежити низку спільних рис із жіночими образами, представленими в українських журналах. Зокрема, йдеться про використання орнаментальних мотивів, однак в іншому контексті: елементи геометричних орнаментів, що стали популярними по всій Європі та США, в українських виданнях виконували не лише декоративну функцію, а й виступали символом національної ідентичності.

В представлених зразках обкладинок Vanity Fair, Vogue, та Gebrauchsgraphik характерним способом трактування жіночого образу є використання геометричних плям з поєднанням тонкої ламаної та хвилеподібної лінії (рис. 6).

Рис. 5. Обкладинки жіночого журналу «La Femme Chez Elle» та ілюстрації з жіночих журналів. Авт. Б. Бокур (B. Baucour), 1930-ті рр. <https://nouvellesuzette.canalblog.com/archives/2010/05/05/6138299.html>

Рис. 6. 1) Обкладинка журналів: «Vanity Fair». (Дизайн обкладинки Едуардо Гарсія Беніто (Eduardo Garcia Benito). Голлівуд, США, 1928. 2) Vogue, (Дизайн обкладинки Едуардо Гарсія Беніто (Eduardo Garcia Benito), Франція, 1930. 3) «Gebrauchsgraphik» (Дизайн обкладинки Джозеф Біндер (Joseph Binder) Німеччина, 1931. <https://i.pinimg.com/736x/c1/35/d8/c135d869836d4f6e5cac8ab89b106d9f.jpg> https://hprints.com/s_img/ng_md/48/48046-vogue-paris-1931-february-benito-paul-poiret-marie-laurencin-madame-louis-cartier-chanel-george-ba3ba2e3b5b0-hprints-com.webp <https://www.antipodean.com/pages/books/26454/poster-art-hk-frenzel/gebrauchsgraphik-international-advertising-art-monthly-magazine-for-promoting-art-in>

Таким чином можна зробити висновок, що графічні засоби – зокрема використання пластичної лінії та плями, простих геометричних форм – були подібними незалежно від регіону, а вплив мистецтва Західної Європи на графіку Львова є очевидним.

Рис. 7. Роботи Едуардо Гарсія Беніто (Eduardo-Garcia-Benito) 1920-ті рр. Франція <https://hprints.com/en/search/Eduardo-Garcia-Benito>

Рис. 8. Роботи Вільяма Боліна Боліна (William-Bolin) 1927–1930 рр. Франція <https://hprints.com/en/search/William-Bolin/>

Рис. 9. Обкладинки Harper's Bazaar. Авт. Леон Беніньї (Léon Bénigni) 1929–1930 рр.

Обкладинки авторства Едуардо Гарсія Беніто 1920-х років (рис. 7) вирізнялися лаконізмом площинних силуетів та насиченою тональною палітрою. Пізніша графіка також французького автора Вільяма Боліна 1927–1930 років (рис. 8) тяжіла до динаміки та ритмізації форм, використання патернів. А обкладинки Harper's Bazaar, що розробив Леон Беніньї в 1929–1930 роках, поєднують в собі чисті насичені тони, використання тонкої плавної лінії в силуеті, патерни з трикутників та хвилеподібні ритмічні повтори (рис. 9).

Змістовно ілюстрації європейських періодичних видань передавали ідею більш розміреного способу життя: спорт, театр, висока мода, естетика побуту та дизайну інтер'єру (рис. 10). Натомість українська графіка формувала більш стриманий образ із національним характером, що символізував боротьбу, опір, стійкість і внутрішню силу.

Рис. 10. Ілюстрації у французькій періодиці 1927–1930 років. Зображення з ресурсу <https://hprints.com/>

Спільну образну стилістику можна простежити в рекламі парфумерно-косметичних виробів, а – частково у модних ілюстраціях. Проте в більшості українських журналів жіночі образи мали виразне національне забарвлення: у вбранні переважали елементи національного костюма та вишивки.

Висновки. У результаті проведеного мистецтвознавчого дослідження, систематизації фактологічних джерел та аналізу українських періодичних видань Львова періоду 1919–1939-х років та графіки кращих світових зразків обкладинки періодичних видань (Західної Європи та США) років зроблено наступні висновки:

Вплив соціокультурних та ідеологічних чинників, історичних подій і геополітичних процесів, ментальні установки, а також релігійно-світоглядний і традиційно-обрядовий аспекти – усе це суттєво вплинуло на спосіб трактування жіночого образу в графічних роботах митців Львова міжвоєнного періоду.

Найвагомішими факторами, що впливали на ідейно-змістове формування образу жінки в графіці українських періодичних видань, були зовнішньо політична ситуація, відсутність сталої державності, стан постійного опору, тяжіння до етнічної згуртованості та національного єднання («свій до свого по своє»), а також вплив народного мистецтва.

Відповідно, сенси, закладені в образі тогочасної жінки, трактувались характерними композиційними засобами, які підкреслювали змістове наповнення та перебували з ним у єдності.

На рівні художньо-композиційного аналізу обкладинок журналів з'ясовано, що засоби композиційної побудови підпорядковуються загальним мистецьким принципам, зокрема характерним особливостям стилю ар деко, а провідними в образотворенні були принципи стилізації та типізації.

Техніко-технологічні можливості процесів створення та тиражування друкованої продукції, а в основному фінансова складова цих процесів, в певній мірі обмежували українських графіків того періоду. Якщо порівнювати обкладинки періоду.

дики та рекламну графіку в структурі українських видань та виданнях європейських чи американських, бачимо, що закордонні зразки часто виглядали ефектніше завдяки кольоровим акцентам, а українська графіка досягала графічної виразності за рахунок контрастів темної плями та лінії, ритмізації, орнаментики та інших способів досягнення графічної виразності форми, часто не маючи можливості оперувати кольором.

Проаналізувавши образи жінки в обкладинках зарубіжних та українських зразків знаходимо спільні риси графіки такі як геометризація, використання ритмічних повторів, площинність, лако-

нізм, плавні м'які лінії, використання орнаментів, а також відмінні – для зарубіжних характерні видовжені струнки силуети, тоді як в українських виданнях Львова жіночий образ зберігав максимально реалістичні пропорції тіла, які часто трактувались більш грубими формами. Такий спосіб формування жіночого образу утверджував ідею боротьби українського народу, його мужності, витривалості та стійкості, адже роль української жінки у Львові міжвоєнного періоду, на відміну від західноєвропейського чи американського контекстів, виходила за межі традиційних уявлень про жіночий образ того часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бесага М. Культурно-мистецькі діалоги у Галичині в першій третині ХХ ст. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2020. № 43. С. 34-39.
2. Воробкало. Д. Між ідеєю та формою: міжвоєнна арт-преса Галичини. *Zbruc*. 2016. URL: <https://zbruc.eu/node/58305> (дата звернення: 1 трав. 2025).
3. Диса. К. Л. Іконографічний / іконологічний метод інтерпретації візуальних джерел у курсі «Історія повсякденного життя у ранньомодерній Європі». *Docendo discimus – Навчаючи вчимося: методологія нових ділянок історичного знання та її впровадження у навчальні практики* / за ред. Н. Яковенко, С. Бліндера. Київ : Дух і Літера. 2020. С. 55-72.
4. Комариця. М. М. Нова хата. *Енциклопедія Сучасної України* / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. 2021. URL: <https://esu.com.ua/article-72283> (дата звернення: 8 трав. 2025).
5. Мельник О. Я., Штець Я. В. Українські народні мотиви: практика застосування у дитячій книжковій ілюстрації ХХ ст. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 1. С. 85-89.
6. Цимбалюк О. К., Маковецька Н. І. Становлення і розвиток журналів мод в Західній Україні (2-га пол. ХІХ – 1-ша третина ХХ ст.). *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2011. Вип. 7. С. 30-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_7_10 (дата звернення: 15 трав. 2025).
7. Черчович І. Бути жінкою у Галичині. *fin-de-siècle*. 2022. URL: <https://culture.pl/ua/stattia/buty-zhinko%D1%96u-uhaluchyni-fin-de-siecle> (дата звернення: 8 трав. 2025).
8. Яців Р. Типологія стильових похідних Ар Деко (на матеріалі оформлення українських книжкових видань Львова 20–30-х рр. ХХ ст.). *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка*. 2008. Вип. 1. С. 178-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Innbyivs_2008_1_11 (дата звернення: 8 трав. 2025).
9. Koman N. Socio-cultural conditions of formation and popularization of Art Deco style in Galicia. *Paradigm of Knowledge*. Frankfurt : TK Meganom LLC. DOI: 10.26886/2520-7474. 2024. Vol. 2 (60). P. 85-89.
10. Rose G. *Visual methodologies: an introduction to the interpretation of visual materials*. London : Sage Publications, 2001. P. 228.

REFERENCES

1. Besaha M. (2020) Kulturno-mystetski dialogy u Halychyni v pershii tretyni XX st. [Cultural and Artistic Dialogues in Galicia in the First Third of the 20th Century] *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv*. № 43. 34-39. [in Ukrainian].
2. Vorobkalo D. (2016) Mizh ideieiu ta formoiu: mizhvoienna art-presna Halychyny. [Between Idea and Form: Interwar Art Press of Galicia] *Zbruc*. URL: <https://zbruc.eu/node/58305> [in Ukrainian].
3. Dysa K. (2020) Ikonohrafichnyi / ikonolohichnyi metod interpretatsii vizualnykh dzherel u kursy «Istoriia povsiakdennoho zhyttia u rannomodernii Yevropi». [Iconographic / Iconological Method of Visual Source Interpretation in the Course “History of Everyday Life in Early Modern Europe”] In: N. Yakovenko and S. Blinder, eds. *Docendo discimus – Navchaiuchy vchymosia: metodolohiia novykh dilianok istorychnoho znannia ta yii vprovadzhenia u navchalni praktyky*. Kyiv : Dukh i Litera. 55-72. [in Ukrainian].
4. Komarytsia M. (2021) Nova khata. [New House] In: I.M. Dziuba, A.I. Zhukovskiyi, M.H. Zhelezniak [ta in.], eds. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* [online]. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. URL: <https://esu.com.ua/article-72283> [in Ukrainian].
5. Melnyk O. and Shtets Ya. (2022) Ukrainski narodni motyvy: praktyka zastosuvannia u dytiachii knyzhkovii iliustratsii XX st. [Ukrainian folk motifs: the practice of application in children's book illustration of the twentieth century] *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*. 1. 85-89 [in Ukrainian].
6. Tsybaliuk O. and Makovetska N. (2011) tanovlennia i rozvytok zhurnaliv mod v Zakhidnii Ukraini (2-ha pol. XIX – 1-sha tretyna XX st.). [Formation and Development of Fashion Magazines in Western Ukraine (Second Half of the 19th – First Third of the 20th Century)] *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv*. (7). 30–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_7_10 [in Ukrainian].

7. Cherchovych I. (2022) Buty zhinkoiu u Halychyni. [Being a woman in Galicia fin-de-siècle]. fin-de-siècle. URL: [https:// culture.pl/ua/stattia/buty-zhinko%D1%96u-u-halychyni-fin-de-siecle](https://culture.pl/ua/stattia/buty-zhinko%D1%96u-u-halychyni-fin-de-siecle). [in Ukrainian].

8. Iatsiv R. (2008) Typolohiia stylovykh pokhidnykh Ar Deko (na materiali oformlennia ukrainskykh knyzhkovykh vydan Lvova 20–30-kh rr. XX st.). [Typology of Stylistic Derivatives of Art Deco (Based on the Design of Ukrainian Book Publications in Lviv in the 1920s–1930s)] Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka. (1). 178-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/lmnbyivs_2008_1_11 [in Ukrainian].

9. Koman H. (2024) Socio-cultural conditions of formation and popularization of Art Deco style in Galicia. Paradigm of Knowledge, 2 (60). Frankfurt: TK Meganom LLC. doi:10.26886/2520-7474.2(60)2024. [in Ukrainian].

10. Rose G. (2001) Visual Methodologies: An Introduction to the Interpretation of Visual Materials. London: Sage Publications. P. 228.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 29.10.2025

Дата публікації: 24.11.2025